

БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ
ЦЕНТЪР ЗА ИЗСЛЕДВАНИЯ ПО НАЦИОНАЛНА СИГУРНОСТ И ОТБРАНА

ул. "15 Ноември", 1040 София, ☎ (+359) 2 988-54-74, <http://www.cnsdr.bas.bg>, e-mail: office@cnsdr.bas.bg

ОТЧЕТ

**ЗА ОРГАНИЗАЦИОННАТА И ФИНАНСОВАТА
ДЕЙНОСТ НА ЦЕНТЪРА ЗА ИЗСЛЕДВАНИЯ ПО
НАЦИОНАЛНА СИГУРНОСТ И ОТБРАНА ЗА
2012 ГОДИНА**

ДИРЕКТОР:

.....
Камен Илиев

София
януари 2013 г.

Съдържание:

1.	Проблематика на ЦИНСО-БАН през 2012 година	3
1.1.	Преглед на изпълнението на целите /стратегическа и оперативни/ и оценка на постигнатите резултати в съответствие с мисията и приоритетите на звеното, утвърдени от ОС на БАН при структурните промени през 2010 г.	3
1.2.	Визия за развитието на ЦИНСО-БАН и приоритети за периода 2013-2015 г.	5
1.3.	Връзка с политиките и програмите от приетите от ОС на БАН на 23.03.2009 г. "Стратегически направления и приоритети на БАН през периода 2009-2013 г."	5
1.4.	Извършвани дейности във връзка с точка 1.3.	6
1.5.	Полза / ефект за обществото от извършваните дейности по точка 1.4.	6
1.6.	Взаимоотношения с институции.....	6
1.7.	ОБЩОНАЦИОНАЛНИ И ОПЕРАТИВНИ ДЕЙНОСТИ, ОБСЛУЖВАЩИ ДЪРЖАВАТА.....	7
1.7.1.	Практически дейности, свързани с работата на национални правителствени и държавни институции, индустрията, енергетиката, околната среда, селското стопанство, национални културни институции и др.	7
1.7.2.	Проекти, свързани с общонационални и оперативни дейности, обслужващи държавата и обществото, финансирани от национални институции (без Фонд "Научни изследвания"), програми, националната индустрия и пр.	7
2.	Резултати от научната дейност през 2012 г.	9
3.	Международно сътрудничество на ЦИНСО-БАН	10
4.	Участие на ЦИНСО-БАН в подготовката на специалисти ...	11
5.	Иновационна дейност на ЦИНСО-БАН.....	12
6.	Стопанска дейност на ЦИНСО-БАН и анализ на нейната ефективност.....	13
7.	Кратък анализ на финансовото състояние на ЦИНСО-БАН за 2011 година.....	13
8.	Състояние и проблеми на ЦИНСО-БАН в издателската и информационната дейност.....	15
9.	Приложения.....	16

1. Проблематика на ЦИНСО-БАН през 2012 година

През 2012 г. ЦИНСО продължи да осъществява своята дейност в съответствие с Устройствения правилник на Центъра и основните насоки за дейността на специализираните звена в системата на БАН.

Основни направление на работа бяха фокусирани в:

- Информационно осигуряване на институтите и лабораториите с информация за актуалните потребности на държаните органи и институции в областта на сигурността и отбраната;
- Подготовка и провеждането на работни срещи, както и участието в такива, свързани с решаването на научно технически и експертно консултативни проблеми, свързани с подпомагането на превенцията мониторинга и управлението на кризи, както и модернизацията на Българската армия, които имат общонационално значение и интердисциплинарен характер;
- Подготовката и участието в проекти и програми, подпомагащи разширяването и модернизацията на инфраструктурата и капацитета за изследвания в областта на сигурността и отбраната;
- Подпомагане ръководството на БАН в изготвянето на експертни мнения и становища в областта защита на населението при бедствия, аварии и отбранително мобилизационната подготовка.

1.1. Преглед на изпълнението на целите /стратегическа и оперативни/ и оценка на постигнатите резултати в съответствие с мисията и приоритетите на звеното, утвърдени от ОС на БАН при структурните промени през 2010 г.

В контекста на извършените структурни промени в БАН и засилването на акцента върху приложната и иновационна дейност, ЦИНСО фокусира своите усилия в подготовката разработването на проекти за участие в ОП „Конкурентоспособност” които да подпомогнат създаването на способности и капацитет в областта на превенция мониторинг и управление при природни бедствия и аварии.

При водеща координационната роля на ЦИНСО беше спечелен конкурс по Оперативна програма „Конкурентоспособност” и подписан договор за безвъзмездна финансова помощ:

- BG161PO003-1.2.02-0016-C0001 „Укрепване и разширяване на Офиса за трансфер на аеро-космически технологии в областта на защита здравето на гражданите при бедствия” по оперативна програма “Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007-2013, процедура: BG161PO003-1.2.02 „Създаване на нови и укрепване на съществуващи офиси за технологичен трансфер”

ЦИНСО е партньор в подготовка на две проектни предложения по програма FP7:

- STRONGER Topic SEC-2013.4.1-1, с координатор на проекта Центърът за реакции при кризи към Министерството на реда и гражданската

защита в Гърция (Center for Security Studies/KEMEA established by the Greek Ministry of Public Order and Citizen Protection for security policies by Greek Law No.3387 (GG 224/2005));

- INSTANT-PASS, Topic SEC-2013.3.2-3., в консорциум с още девет организации от Гърция, Великобритания, Германия, Франция, Португалия и Кипър,

През 2012 г. Центърът продължава да изпълнява функции и по осигуряване на научни колективи в национален план с информация за Седма Рамкова Програма на ЕС по тематичното направление Сигурност.

На 31.07.2012 г. ЦИНСО организира информационен ден посветен на новите теми в работната програма Сигурност-2013 по 7 РП, както и перспективите и възможностите за сътрудничество с НАТО и неговите агенции.

Експерт от Центъра е национално контактно лице по приоритет Сигурност на 7 РП.

През изтеклия отчетен период ЦИНСО участва в редица форуми, конференции и кръгли маси, където представи своята дейност, резултати и бъдещи проекти и инициативи.

Директорът на ЦИНСО, г-н Камен Илиев, изнесе презентация в „RPAS BORDER SURVEILLANCE WORKSHOP 2012”, организиран от FRONTTEX на 18-19.04.2012. Семинарът беше посветен на дистанционно управляеми безпилотни въздухоплавателни средства (RPAS), както и съществуващия потенциал за европейско наблюдение на границите и операции за търсене и спасяване (SAR).

По покана на „Софийски форум за сигурност“ експерти от ЦИНСО взеха участие в Националната конференция „Превенция, управление и преодоляване на последствия от кризи“, която се проведе на 17.05.2012г., в гр. София. ЦИНСО обобщи и представи опита и възможности на Българската академия на науките в разглежданата област.

Конференцията се проведе на високо ниво със специалното участие на г-н Бойко Борисов – министър-председател на Република България, г-жа Кристилина Георгиева – европейски комисар по международно сътрудничество, хуманитарна помощ и реакция при кризи, г-н Цветан Цветанов – заместник министър-председател и министър на вътрешните работи и г-н Аню Ангелов – министър на отбраната.

Целта на конференцията бе да се провокира широко обсъждане на всички основни въпроси, свързани с кризите от невоенен характер, да се генерират идеи и да се начертаят практически стъпки, които да доведат до понижаване степента на риска от различни кризи, както и да се изградят способности за действие при настъпване на такива.

На Юбилейния Международен Конгрес - НАУКА, ОБРАЗОВАНИЕ, ТЕХНОЛОГИИ, "40 ГОДИНИ БЪЛГАРИЯ –КОСМИЧЕСКА ДЪРЖАВА", проведен в периода 12 - 14 септември 2012 г. в Дом на учения – БАН, Златни пясъци, гр. Варна беше представен официално „Офис за трансфер на аеро-космически технологии в областта на защита здравето на гражданите при бедствия”. Мероприятието бе организирано от АСОЦИАЦИЯ „НАУЧНО-ПРИЛОЖНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ”, ГЕНЕРАЛНО КОНСУЛСТВО НА РУСКАТА ФЕДЕРАЦИЯ – ВАРНА, БЪЛГАРСКА АСТРОНАВТИЧНА ФЕДЕРАЦИЯ, ИНСТИТУТ ЗА КОСМИЧЕСКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ И ТЕХНОЛОГИИ – БАН, ШУМЕНСКИ УНИВЕРСИТЕТ „ЕПИСКОП К. ПРЕСЛАВСКИ”

1.2. Визия за развитието на ЦИНСО-БАН и приоритети за периода 2013-2015 г.

Следващия планов период ЦИНСО трябва

- Да разшири и укрепне своята инфраструктура и капаците за да може пълноценно да изпълнява своите функции и задачи;
- Да изгради мрежа между научните колективи на БАН и държавната, областна и общинска администрация с цел осигуряване на знания и технологии в областта на сигурността и отбраната;
- Да подпомогне трансфера на знания и технологии към индустрията чрез развитие на технологични офиси и центрове
- Да подпомага разработването на проекти, финансирани от ЕС и участва в търгове и конкурси с цел осигуряване на финансова стабилност на звеното;
- Да съдейства и активно да участва в международното сътрудничество в ЕС и НАТО в областта на своите компетенции;
- Да участва в национални ведомствени и междуправителствени работни групи, на експертно ниво, при разработване на концепции, стратегии и решаване на проблеми в сферата на сигурността и управлението при кризи, бедствия, аварии и катастрофи.

1.3. Връзка с политиките и програмите от приетите от ОС на БАН на 23.03.2009 г. "Стратегически направления и приоритети на БАН през периода 2009-2013 г."

1.3.1. Основната дейност на ЦИНСО е пряко свързана с „*Политика 2: Научен потенциал и изследователска инфраструктура – част от Европейското изследователско пространство, Програма 2.6: Сигурност на държавата и обществото*”.

1.3.2. Освен това изпълнявайки хоризонтални координационни дейности в БАН Центърът косвено работи в областите свързани с:

Политика 1: Науката – основна двигателна сила за развитие на националната икономика и общество, базирани на знания -

Програма 1.2: Устойчиво развитие, рационално и ефективно използване на природните ресурси.

Програма 1.5: Информационно, експертно и оперативно обслужване на българската държава и общество.

Политика 2: Научен потенциал и изследователска инфраструктура – част от Европейското изследователско пространство.

Програма 2.2: Изучаване на климата, Земята и Космоса.

1.4. Извършвани дейности във връзка с точка 1.3.

- 1.4.1. Участва в експертни и консултативни съвети и работни групи разработващи планови и организационни документи свързани със сигурността и отбраната
- 1.4.2. Подпомага ръководството на БАН при изготвянето на становища и мнения свързани с проблеми в областта на сигурността и отбраната
- 1.4.3. Подготвя, предлага и координира изпълнението на проекти и програми в посочените по - горе области
- 1.4.4. Подпомага процесите на иновации и трансфер на технологии
- 1.4.5. Подпомага и участва в установяването и разширяването на международното сътрудничество и кооперация.

1.5. Полза / ефект за обществото от извършваните дейности по точка 1.4.

Осигурявана научна експертиза и трансфер на нови технологии и услуги за нуждите на националната сигурност и отбрана.

1.6. Взаимоотношения с институции

ЦИНСО поддържа активни контакти с основните държавни институции от системата за национална сигурност.

На основата на подновения през 2011 г. договор за сътрудничество между Министерство на отбраната и БАН представители на ЦИНСО участват в работната група за изграждане на Център за изследване, изграждане и усъвършенстване на способности на НАТО за управление на кризи и реагиране при бедствия.

На 14.11.2012 г. с постановление на Министерски съвет Правителството създаде Центъра за изследване, изграждане и усъвършенстване на способности на НАТО за управление на кризи и реагиране при бедствия като юридическо лице по чл. 60 от Закона за администрацията. Структурата е на пряко подчинение на министъра на отбраната и второстепенен разпоредител с бюджетни кредити към него. Щатната ѝ численост (27 бр.) се осигурява за сметка на намаляване числеността на персонала в системата на Министерството на отбраната. Центърът ще представлява приносът на България към съвместното изграждане на способности за изпълнение на една от трите основни задачи на Алианса, посочени в Стратегическата концепция – управление на кризи. След акредитация от НАТО той ще придобие статут на международна военна организация и бюджетът за осигуряване на дейността ѝ ще се формира от вноските на страните-участнички.

Чрез представителите на ЦИНСО по един категоричен начин е заявен ангажиментът на БАН да участват със свои учени и специализирани звена в дейността на Центъра за компетентност на НАТО.

1.7. ОБЩОНАЦИОНАЛНИ И ОПЕРАТИВНИ ДЕЙНОСТИ, ОБСЛУЖВАЩИ ДЪРЖАВАТА

ЦИНСО не извършва непосредствено оперативни дейности, а разработва методически документи за оптимизиране на общонационалните оперативни дейности, обслужващи държавата. Методическата дейност на ЦИНСО е най-вече в областта на защита на критичната инфраструктура, управлението при кризи, защита при бедствия, отбранително-мобилизационната подготовка и др.

1.7.1. Практически дейности, свързани с работата на национални правителствени и държавни институции, индустрията, енергетиката, околната среда, селското стопанство, национални културни институции и др.

- Участие в работна група 29 „Гражданска защита“ – г-н Камен Илиев, директор на Центъра за изследвания по национална сигурност и отбрана, БАН, г-н Николай Павлов, главен експерт в Центъра за изследвания по национална сигурност и отбрана, БАН

Представители на ЦИНСО участват и в междуведомствената Работна група № 29 „Гражданска защита“ към Съвета по европейските въпроси при Министерски съвет, която се ръководи от министъра на вътрешните работи. ЦИНСО отделя специално внимание и на връзките с органите на местната власт.

- Участие в междуведомствената работната група по разработване и приемане на Правилник за устройството и дейността на Консултативния съвет за подпомагане на Министерския съвет при формиране на държавната политика в областта на защитата при бедствия – г-н Камен Илиев, д-р Ирена Николова;
- Участие в междуведомствената работна група по разработване на Стратегия за изследвания и технологии в сигурността и отбраната - г-н Камен Илиев, д-р Ирена Николова;
- Участие в целева работна група за подготовка и провеждане на Индуриален форум в Министерство на отбраната, произтичащ от Бялата книгата за отбраната и Въоръжените сили на Република България и Стратегията за развитие на българската отбранителна технологично-индуриална база.

Индуриалният форум има за цел създаването на необходимата среда и механизъм за установяване на стабилни партньорски взаимоотношения и интензивен диалог в сферата на отбраната и сигурността между държавната, индуриалната и научноизследователската общност - г-н Камен Илиев, д-р Ирена Николова;

1.7.2. Проекти, свързани с общонационални и оперативни дейности, обслужващи държавата и обществото, финансирани от национални институции (без Фонд "Научни изследвания"), програми, националната индустрия и пр.

- ЦИНСО е част от проекта за изграждане на "София Тех Парк" по ОП "Конкуретоспособност", който има потенциал да се превърне в една от най-важните

дългосрочни инвестиции на държавата през последните години. Той трябва да осигури връзката между бизнеса, университетите, студентите и предприемачите, от която да се родят иновативни български компании, реализиращи продукти и услуги с висока добавена стойност на международния пазар. Плановете включват и изграждането на компютърна лаборатория за високопроизводителни изчисления със специализиран лицензиран софтуер за споделено ползване, биохимични лаборатории, лаборатория по биоинформатика, лаборатория по киберсигурност, лаборатория за облачни компютърни технологии и споделяне на CAD-лицензи, лаборатория за бързо прототипиране и производство, лаборатория по виртуална и разширена реалност и др.

2. Резултати от научната дейност през 2011 г.

В качеството си на специализирано звено ЦИНСО не извършва самостоятелна научна дейност. Специалисти от ЦИНСО подпомагат и участват в съвместни колективи от БАН и университетите в изследвания в областта на сигурността и отбраната.

3. Международно сътрудничество на ЦИНСО-БАН

Центърът участва като партньор в международен консорциум по проект *SEREN-2* - Изграждане на организационна мрежа по приоритет "Сигурност" на Седма рамкова програма на ЕС. Проектът е в тематичен приоритет Сигурност и има за цел изграждането на мрежа между националните контактни лица по тема Сигурност по 7 РП. Координатор на консорциума по проекта е Румънската космическа агенция ROSA. Задачите на ЦИНСО са в областта на мониторинга на изследванията по сигурността в национален мащаб и в открояване на най-силните национални способности. Участието в тази научна мрежа дава възможност на Центъра да следи за най-новите научни постижения в областта на сигурността в европейски мащаб.

Международното сътрудничество на ЦИНСО се развива в тясна връзка с неговата мисия, целяща утвърждаване на Центъра като основно организационно и координиращо звено в двустранното и многостранно сътрудничество на БАН в рамките на НАТО и ЕС в областта на мониторинга на изследванията по сигурността и защита на населението при бедствия, аварии и катастрофи.

Друг аспект от международната дейност на ЦИНСО са проведените срещи, разговори и участие в организирани официални форуми по линия на сключеното споразумение за сътрудничество между БАН бившата Агенцията на НАТО за консултации, командване и управление (NC3A), а от 01.07.2012 г. Агенция по комуникации и информационни технологии - NCIA - NATO Communications and Information Agency, след настъпилите реформи и обединяване на 14 Агенции в три нови. Агенцията на НАТО осигурява централно планиране, интегриране, проектиране, инженеринг, техническа поддръжка и контрол върху конфигурациите, свързани с комуникационните и информационни системи на НАТО, и предоставя научни и технически консултации на органите на НАТО.

4. Участие на ЦИНСО-БАН в подготовката на специалисти

С решение №50-І/06.08.2009 на Държавната комисия по сигурност на информацията (ДКСИ), ЦИНСО – БАН е определен за обучаваща организация в областта на защита на класифицираната информация. ЦИНСО е една от 6-те организации които имат това право.

5. Иновационна дейност на ЦИНСО-БАН

6. Стопанска дейност на ЦИНСО-БАН и анализ на нейната ефективност

1. Осъществяване на съвместна стопанска дейност с външни организации и партньори, поръчки от фирми от страната и чужбина.

ЦИНСО не осъществява стопанска дейност по смисъла на търговския закон, занаяти, производствена дейност и различни видове услуги., а извършва научно-изследователска дейност по възложени теми.

2. Договори с външни организации по възложени теми:

❖ От други (преходен остатък от минали години)	850.00 лв.
---	-------------------

Кратък анализ на финансовото състояние на ЦИНСО-БАН за 2012 година

За изтеклата 2012 г. Центърът за изследвания по национална сигурност и отбрана осъществява своята финансова дейност от субсидия по утвърден бюджет в рамките на бюджета на БАН и натрупани собствени средства, като положителна разлика от изпълнението на различни договори с външни възложители .

Приоритетно са изплащани трудовите възнаграждения на работещите в Центъра и поетите задължения към наети изпълнители извън щата на ЦИНСО по различни задачи.

Към 31.12.2012 г. ЦИНСО *няма просрочени вземания и задължения.*

1. Обобщени данни

Сумата на прихода е 39600.00 лв., които са само бюджетна субсидия.

2. Приходи

а. Основен източник на средства за осъществяване дейността на ЦИНСО е трансферът на бюджетна субсидия /**39600 лв.**/от бюджета на БАН. От бюджетна субсидия се изплащат заплатите и осигурителните вноски на персонала по трудови правоотношения и свързаните с него социални разходи и обезщетения.

3. Разходи

Бюджетните приходи покриват разходите на ЦИНСО (заплати, задължителни осигурителни вноски и обезщетения по КТ).

Очевидно ефективността на дейността се определя от разходите. Като най-значими са следните видове разходи:

• заплати и осигуровки ,обезщетения	45 589.57
• хонорари, гр.договори и осигуровки за тях	1960.00

ЦИНСО заема помещения в сградата на ЦУ-БАН- ул."15-ти Ноември" №1, по тази причина разходите за ремонт на помещенията се поемат от стопанина на сградата в случая ЦУ-БАН.

4. Приходи и разходи във валута

През изтеклата 2012 г. няма сключени договори, които биха донесли валутни постъпления

5. Анализ

Финансирането на дейността е от бюджетна субсидия.

Изводите на посочените до тук стойности са, че практически научно-изследователската дейност, издръжката на дейността за 2012 година се осъществява предимно от бюджетна субсидия, и заплащането на труда, общественото осигуряване и социалните разходи са за сметка на бюджетната субсидия.

7. Състояние и проблеми на ЦИНСО-БАН в издателската и информационната дейност

В съответствие със своята основна функция ЦИНСО поддържа и актуализира Базата данни за потенциала на БАН за научни изследвания и разработки в интерес на сигурността и отбраната. Амбицията е през настоящата година базата данни да бъде структурирана в специален каталог съобразно таксономията на Агенцията на НАТО за комуникации и информационни технологии (NCIA), с която БАН има договор за сътрудничество. ЦИНСО продължи и развитието на уебсайта <http://cnsdr.bas.bg/>, като добавя в подходящ вид информация за изпълнени проекти, предстоящи събития и литература по въпросите на изследванията за сигурността и отбраната. В Центъра се поддържа библиотека с научна литература по проблемите на сигурността и отбраната.

8. Приложения

Приложение: 1. ЦИНСО годишен отчет 2012 ехс.

Приложение: 2. ОТЧЕТ ЗА 2012 Г. НА РАБОТАТА ПО ПРОЕКТ ЗА НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ

Приложение: 3 Снимка от FRONTEx

Приложение: 4 Снимка от Софийски форум за сигурност

Приложение: 5 Снимка от Информационен ден по 7РП приоритет Сигурност